

Datum
2021-03-18Diarienummer
BTN-2021/100.109Handläggare
Susanne Wallgren
Susanne.Wallgren@huddinge.se

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Promemorian Ordning och reda på avfallet – svar på intern remiss

Förslag till beslut

Bygglövs- och tillsynsnämnden antar förvaltningens tjänsteutlåtande med bilaga 1, daterat den 18 mars 2021, som sitt remissvar till kommunstyrelsen på promemoria *Ordning och reda på avfallet* från Miljödepartementet.

Sammanfattning

Bygglövs- och tillsynsnämnden har fått intern remiss av kommunstyrelsen på promemorian *Ordning och reda på avfallet* från Miljödepartementet.

Promemorian innehåller förslag som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken.

Beskrivning av ärendet

Huddinge kommun har av Miljödepartementet remitterats promemorian *Ordning och reda på avfallet*. Bygglövs- och tillsynsnämnden har fått promemorian på intern remiss av kommunstyrelsen. Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglövsförvaltningen.

Promemorian i korthet

Promemorian innehåller förslag som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken.

Promemorian innehåller förslag på ändringar som ger tillsynsmyndigheterna nya verktyg för att kunna komma till rätta med verksamheter som inte agerar seriöst, bland annat genom att flytta avfallet i stället för att behandla det. Med nuvarande regler finns även risk för att verksamhetsutövare går i konkurs och att skattebetalarna får betala kostnaden för att hantera avfallet och återställa verksamhetsområdet. Förslaget syftar till att förbättra förutsättningarna för en bra avfallshantering och att alla led i en illegal hantering ska vara sanktionerade på ett tydligt sätt.

Det lämnas också förslag som syftar till att förtydliga bestämmelserna om tillstånds- och anmälningsskyldighet för hantering av avfall, så att verksamheterna prövas på den nivå som är motiverad av de generella effekter som den typ av

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Miljö- och bygglövsförvaltningen
141 85 HuddingeBesök
Hälsovägen 7
Flemingsberg

Tfn vxl 08-535 300 00

mbf@huddinge.se
www.huddinge.se

verksamhet har på omgivningen och som krävs för att uppfylla EU-rättsliga krav. Det är också viktigt att bestämmelserna är tydliga så att det går att bedöma om verksamheter är tillstånds- eller anmälningspliktiga.

Ett annat syfte med förslagen är att använda de möjligheter som avfallsdirektivet ger att undanta viss hantering av schaktmassor från krav på tillstånd och anmälan och på så sätt underlätta hanteringen av sådana massor utan att försämra skyddet för människors hälsa och miljön.

Ändringarna i miljöbalken föreslås träda i kraft den 1 januari 2022 och ändringarna i förordningarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2021. Vissa övergångsbestämmelser föreslås för att ge berörda aktörer tid för omställning.

Konsekvenser för kommunen

Kommunerna berörs av förslagen eftersom de ansvarar för tillsynen av flertalet berörda verksamheter och handlägger anmälningsärenden.

Förslaget om undantag från tillstånds- och anmälningsplikt innebär färre prövningar för länsstyrelser och kommuner.

Promemorians förslag innebär att kommunerna får nya uppgifter. Den ökade tydligheten som förändringarna medför underlättar dock tillsynen och minskar antalet anmälningsärenden. Vidare förebygger förslagen att kommunerna får omhändertaga kostnader som övervältras om en verksamhetsutövare går i konkurs.¹ Sammantaget bedöms den totala ekonomiska påverkan på kommunerna minska med förslagen.

Förvaltningens synpunkter

Sambereidande förvaltningar anser att förslagen i promemorian är ett steg i rätt riktning mot att få bättre kontroll över avfallsverksamheter och tydligare tillsyn på området. Vidare välkomnas de föreslagna skärpningarna av kraven, som stärker skyddet för miljön, ger bättre förutsättningar för en cirkulär ekonomi och underlättar efterföljandet av avfallshierarkin.

Föreslagna förändringar innebär på flera sätt en ökad tydlighet kring regelverket och bedöms även förenkla för myndigheterna vid tillsyn. Dock kan det i flera delar uppkomma avvägningsfrågor, som tillsynsmyndigheterna kommer behöva vägledning i. Det kommer även behövas samordning mellan tillsynsmyndigheter för att möjliggöra samsyn i hur regelverket ska tillämpas.

Generellt gäller att, för att det föreslagna regelverket ska bli effektivt, tillämpbart samt för att möjliggöra samsyn och samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter, är det av stor vikt att det tas fram vägledningar och dylikt på området.

Vägledning kommer bland annat krävas gällande förslaget om den utökade möjligheten att ställa säkerhet. Av förslaget förefaller det vara så att det åläggs verksamhetsutövaren att beräkna och redovisa förslag på säkerhet som kan ställas. Sambereidande förvaltningar anser att det bör anses ingå i verksamhetsutövarens

¹ I den utsträckning kommunen är verksamhetsutövare berörs kommunen på samma sätt som företag. Med det undantaget att kommuner inte får föreläggas att ställa ekonomisk säkerhet.

ansvar och förespråkar därför att ansvaret åläggs verksamhetsutövaren. I annat fall skulle stora krav åläggas tillsynsmyndigheterna att utreda detta. För att tydliggöra hur bedömningen ska göras och tillämpas i praktiken behövs vägledning. Därtill önskas förtydligande huruvida det är tillsynsmyndigheten och prövningsmyndigheten som ska hantera denna fråga, i de fall tillsynsmyndigheten är en annan myndighet än den som prövar en ansökan om tillstånd eller liknande. Andra viktiga frågor är vem som hanterar säkerheten, hur processen går till för att begära ut pengar för åtgärder samt hur detta ställs i relation till mindre och större bolag.

Det är positivt att ansvaret åläggs verksamhetsutövaren för slutlig hantering vid avveckling eller liknande. Dock öppnar skrivningen upp för osäkerhet i den praktiska tillämpningen och därför behövs tydliga vägledningar för vilka typer av verksamheter det är särskilt rekommenderat samt hur detta ska ske för att möjliggöra samsyn mellan Sveriges olika tillsynsmyndigheter.

Tydliggörandet av vad som gäller beträffande sanktioner tillstyrks. Det är en fördel att inte sanktionera överträdelse genom miljöstraffavgift eftersom det i dessa situationer kan vara svårt att inom tillsynsansvaret utreda situationen. Det är mer lämpligt att detta görs av polis och åklagare, som även kan bedöma om gärningen är att betrakta som ringa.

I promemorian anges att lagring av berg har mer begränsade miljöeffekter än övriga material. Samberedande förvaltningar håller delvis med i detta men vill poängtera att även losshället entreprenadberg innebär miljöeffekter. Sulfidhaltiga bergarter kan även ha stor påverkan på sin omgivning genom urlakning av metaller och försurning efter att det losshållits. Därmed är det inte alltid så att lagring av berg medför mindre risker än annat avfall. Genom att minska kraven på anmälningsplikt och tillståndsplikt för lagring i vissa fall, exempelvis berg, riskerar viss hantering att inte fångas upp av tillsynsmyndigheten i tidiga skeden. Det krävs även vägledning för när undantagen är tillämpliga.

Förslaget till ändring i avfallsförordningen avseende lagring som en del av att samla in avfall (4 kap. 14 a §) anser samberedande förvaltningar är positivt. Avsikten med förslaget är inte att avfall ska flyttas mellan olika platser där avfallet lagras för att undkomma krav på behandling.

Promemorians förslag bedöms ha positiv påverkan på hållbarhet. Även ur ett barnperspektiv anses förslagen vara positiva, då de i förlängningen bidrar till en bättre miljö för våra barn.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Sammantaget bedöms den ekonomiska påverkan på kommunerna minska med förslagen.

Förändringarna i lagstiftningen som föreslås innebär att verksamheter inom kommunen, främst de som arbetar med tillstånds- och tillsynsärenden kopplade till nämnda lagstiftning, delvis får nya arbetsuppgifter och nya verktyg för myndighetsutövning.

Datum
2021-03-18

Diarienummer
BTN-2021/100.109

Föreliggande förslag till beslut innebär dock i sig inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Tove Bodin
Administrativ chef

Bilagor

- Bilaga 1. Bilaga till remissvar - kommentarer till enskilda författningsförslag
- Bilaga 2. Remiss - Promemoria Ordning och reda på avfallet
- Bilaga 3. Remissmissiv från Miljödepartementet
- Bilaga 4. Remissmissiv från kommunstyrelsen

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen